Nr 97 - 26 januari 2018

ERSNÄSBLADET

Årets luciafiarande stod skolan i Ersnäs för.

Lärare, elever och föräldrar sålde fika till alla besökare.

Den månghövdade publiken fick som avslutning njuta av luciatåg och luciasång utomhus.

Tomten tog sig hela vägen från Hemberget till Torpet på Torget. Där tog han emot barnens önskelistor och Ersnäs IF och Ersnäs Amatörteater bjöd på varm glögg och saft med pepparkakor. Detta hände söndag 10 december, i god tid före julaftonen.

En härlig upplevelse

De ersnäsbor, som tidigare deltagit i gruppresor till Novéant, vår vänort i Frankrike, instämmer i den rubriceringen. Nu kommer en tredje sådan resa att gå av stapeln.

Vi avreser från Luleå måndagen den 9 juli och kommer tillbaka söndagen den 15 juli. Vi bor hos olika värdfamiljer. Gästfriheten är stor. Det kan vi garantera, vi som varit med tidigare.

Ersnäsbor: Ta chansen!

För mer information, E-post till persson.sven@telia.com

KOMMANDE EVENEMANG

Middag i Ankaret
Söndag 18 februari kl. 16.00.
Där serveras köttsoppa. *Ersnäs IF*

Nederluleåstafetten
Lördagen 10 mars i Antnäs. Gemensam start för Nederluleåstafetten sker kl. 10.00, upprop kl. 09.50. **Ministafetten** startar kl. 11.00 med upprop 10.50.

Kommunmästerskap för barn och ungdomar
11 mars på Skidstadion (Gläntan), Ersnäs. *Ersnäs IF*

Paltmiddag
tisdag 24 april kl. 18.00 i Ankaret. Lotteri. *Ersnäs hembygdsförening*

Majbrasa
Måndag 30 april vid miljöstationen, E 4-korsningen. Lotterier. EIF bjuder på grillkorv. *Ersnäs IF*

Föreningarnas årsmöten

Ersnäs Samfällighetsfören.
Tisdag 20 februari kl. 19.00 på Ralph Lundstengården. Utlottning av älgkött. Föreningen bjuder på semlor och kaffe. Varmt välkomna!

Ersnäs Hembygdsförening
Tisdag 20 februari kl. 19.00 i skolans matsal. Vi bjuder på fika.

ANEA (vänortssamarbetet)
Onsdag 21 februari kl. 19.00 i Ankaret. Föreningen bjuder nya och gamla medlemmar på fika.

Maravägens Samfällighet
Måndagen den 26 februari kl. 19.00 i Ankaret.

Ersnäs Byaförening
Onsdag 28 februari kl. 19.00 i Ankaret. Föreningen bjuder på fika. Alla hälsas välkomna.

Ersnäs Idrottsförening
Onsdag 7 mars kl. 19.00 i Ankaret. EIF bjuder på fika. Alla medlemmar välkomna.

Mångas viljor drar åt alla möjliga håll

”Nättroll” kallas personer som skriver på internetforum och liknande i syfte att provocera fram känslomässiga svar, gräl eller utdragna ofruktbara diskussioner som inte leder någon vart.

Det forskas på detta fenomen. Vid universitet i Manitoba, Kanada, har man undersökt personligheter hos nättroll. Man har kommit fram till bl. a. att de kännetecknas av personlighetsdrag som ligger i den så kallade ”mörka triaden”, det vill säga machiavellism (vilja att manipulera och lura andra), narcissism (egoism och självbesatthet), psykopati (brist på ånger och empati), och sadism (nöje i andras lidande). Resultatet av forskningen går inte att bortse ifrån. Det fanns överensstämmelse, i vissa fall betydande, mellan de ovan nämnda egenskaperna och nättroll.

Och, du hittar det ofta bland våra sociala medier: Det är oftast uppenbart när någon skriver i syfte att provocera och söka konflikt, snarare än för att uttrycka ärligt menade åsikter
– tro det inte direkt, allt som är oväntat och upprörande får man fundera igenom någon extra gång: Kan det vara så galet? Nej, troligen inte.

Jag tycker mig se att många av de ”troll-skrifter” jag snubblar över på FaceBook har en politisk inriktning, innehållande oftast osannolikt förtal, som folk ohämmat delar och därmed skickar vidare.

Försäljningen av nya bussar och lastbilar har återigen slagit rekord och det visar väl att det går bra för våra företag. Och personbilsförsäljningen har också återigen överträffat tidigare rekord. Det visar på att vi har det bra i stugorna också. Och det finns många andra tecken runtom oss på att det går bättre och bättre för Sverige.

Då har vi alltså numera resurser till områden inom stat och kommuner som behöver en uppryckning. Och det är på väg, om man i nyhetsmedia lyssnar ”bortanför” kritikernas upprörda röster.

Hur ska vi ha det med NATO? Det finns några olika gäng med åsikter, ett gäng vill att vi ska gå med, påstår att vi är på väg ditåt. Ett annat gäng vill inte att vi ska vara med där, men påstår att vi smyger oss ditåt. De vill skrämma oss andra med NATO.

I mitten står regeringen som ”alltid” har sagt att vi inte ska vara med i NATO. Punkt. Det finns tunga och reella anledningar till det beslutet. Men vi ska naturligtvis samarbeta med alla. Så då är det är väl inte så mycket att spekulera i.

Krister Öhman

Familjenytt

Avliden

Ingrid Dybern * 15/9 1930 † 8/8 2017

Ingrid Dybern, f. Björklund, var uppväxt i Ersnäs.

Har Du något till Familjenytt, skicka det till krister@krivision.se

Novéant nästa

Elsa Estling (bilden) 19 år blir ANEAs femte franska volontär.

I nästa nummer av Ersnäsbladet berättar Elsa om sin vistelse där nere.

Ny scen

En centralperson under Ersnäsrevyns storhetstid var Lasse Lindvall, boendes på Klubbvägen här i Ersnäs. Lasse har nu dragit söderöver med sin scenkonst, dock inte längre än till Piteå. Han ingår i Pite Revyn. ”På menyn” heter årets upplaga. Scenen finns i Christinasalen och premiären äger rum just den dag Ersnäsbladets nr 97 distribueras dvs den 26 januari.

Pite Revyn 2018

Övriga föreställningar: 27 januari, 2-4 och 9-10 februari.
Hemsida: piterevyn@hotmail.com

Efterlysning

Innan Maravägen byggdes gjordes en utredning om en ”maraväg” som skulle utgå från Kammen. Tyvärr har denna utredning kommit på villovägar. Är det någon som vet var den finns så skulle det vara bra att få tillbaka den till Byakistan.

Är det någon som har läst den och kan återge något av innehållet?

Vänligen hör av er till Leif Lundström, 0920/31146 eller 070/31146 77

Avgår

Karolina Svärd gjorde sin debut som medlem av redaktionen för Ersnäsbladet i majnumret 2011. Vi måste alla göra våra prioriteringar så även Karolina. Hon har nu meddelat att hon – med saknad – lämnar redaktionen.

Vi uppskattar Karolinas värdefulla medverkan under de sex åren och vi kommer från vår sida att sakna henne.

Nu söker vi en ersättare för Karolina. Vi lovar ett inspirerande uppdrag och trevliga medarbetare. Ersnäsbladet utkommer med fyra nummer per år och inför varje nytt nummer har vi ett redaktionsmöte.

Hör av Dig till krister@krivision.se

Bokbussen hösten 2017 & våren 2018

För allmänheten:

Fotbollsplan	Ons 30/8, 4/10, 8/11, 6/12, 17/1, 14/2, 21/3, 25/4, 23/5, 20/6	ca 18.55
Ralph Lundstengården	Ons 30/8, 27/9, 25/10, 29/11, 10/1, 7/2, 14/3, 18/4, 16/5, 13/6	ca 13.15

Böcker som lånats i Norrbottens län kan lämnas tillbaka på bokbussen och böcker man lånar i bokbussen kan lämnas på något valfritt bibliotek i Luleå och länet.
Välkommen in!

Ersnäs IF dragningslista för medlemslotteri 2017

Vinst	Lottnr	Vinnare
5000 kr	63	Anders Vikberg
2500 kr	201	Kjell Bäckström
1500 kr	271	Håkan Isaksson
1000 kr	3	Johan Arvidsson
1000 kr	290	Hans Sundén
500 kr	6	Kennet Lundberg
500 kr	173	Mats Isaksson
500 kr	33	Roger Jakobsson
500 kr	40	Tomas Gustavsson
500 kr	297	Ulla Axhammar
500 kr	210	Johanna Engelmark
500 kr	252	Sara Borgström
200 kr	192	Leif Lundmark
200 kr	236	Tony Havo
200 kr	259	Gunnar Lauritz
200 kr	29	Axel Westerberg
200 kr	152	Kjell Olof Engström
200 kr	108	Edvin Pettersson

Äppelmust

Utsökt kvalitet. Hållbarhet 4-6 veckor öppnad, i kylskåp, oöppnad ett år. Pressat november 2017 vid Harakers Kvarnmusteri i Västmanland av fem sorters äpplen från Österlen.

100 % äpplen, inga tillsatser.

3 liters box. Pris: 115 kr

Säljs på Tranmyrvägen 31, Ersnäs.
Soile 070-669 13 31
Kent 070-293 13 31

Träningsmatcher för Ersnäs IF i Arcus

Söndag 4 mars mot Ohtana/Aapua FF kl.18.00
Söndag 11 mars mot Pålänge GIF kl. 18.00
Söndag 18 mars mot Sävast AIF kl. 19.00
Söndag 8 april mot Skogså IF kl. 18.00

Skidsäsongen 2018 med Ersnäs IF

Ersnäs har ett mycket fint och utmanande längdskidspår där alla glada på lagg kan tuffa runt i valfritt tempo. Det finns även möjlighet för äldre barn/ungdomar att träna skidåkning söndag-och onsdagskvällar i Gläntan kl.18.30 i Ersnäs IF:s regi. Det kommer även att startas upp Skidkul för yngre barn (se separat annons).

Den 11 mars går kommunmästerskapet av stapeln, när vårsolen tittar fram kommer även ett klubbmästerskap att hållas. Mer information om detta kommer senare.

Ersnäs IF skidor erbjuder:

SKIDKUL
Lek och träning på längdskidor.
Onsdagar i Gläntan klockan 18.00.

Ingen föranmälan krävs, ta med barnen till en rolig aktivitet!

Kontakter:
Johan Lyckestig 070-3758432 och Klas Lundkvist 070-3253654.

Skidträning erbjuds också för större barn: Kontakta Emil Welin, Maria Drugge, Mats Gustafsson eller Jonas Persson för mer info om detta.

Ersnäsbladet digitalt

För någon tid sedan fanns det på Ersnäs Facebooksida en enkät om hur läsarna ville läsa Ersnäsbladet. Där fanns några olika alternativ, ett var att få Ersnäsbladet digitalt, som en pdf-fil i E-posten.

De som vill testa det alternativet kan gå in på www.ersnas.se, där finns de flesta nr av Ersnäsbladet. Klicka uppe till höger på Ersnäsbladets gröna logo så kommer du rätt. Nu blir det ju inte så serverat som i E-posten, men läsningen kan ju testas.

Där kan ni gå in några dagar innan utdelningen och läsa, jag lägger ut Ersnäsbladet samtidigt som den lämnas för "tryckning", egentligen utskrift.

Nederluleåstafetten

Bilda lag och var med! Tävlingen går i Antnäs den 10 mars och Ersnäs IF är en av medarrangörerna.

I år finns även en Mini-stafett, samma plats men en timme senare start.

Info om stafetterna och anmälningsblanketterna finns på www.ersnas.se

En lek vid köksbordet

Vilka är de viktigaste händelserna som format vårt land? Ett lämpligt ämne vid köks- eller kaffebordet, eller hur. Ta ett resonemang. Skriv ner resultatet av er diskussion. Säkert går uppfattningarna isär. EBs redaktionen har också roat sig med att fundera på den här saken. Resultatet av vår tankemöda hittar Du på sista sidan i detta nummer av EB. Uppfatta nu bara inte att detta skulle vara det rätta svaret. Våra värderingar styr.

ERSNÄSBLADET utges av Ersnäs byaförening och är öppet för alla (föreningar, företag och enskilda) med anknytning till byn och utkommer med fyra nummer per år.

Manusstopp under 2018 är 15 jan, 14 maj, 13 aug och 5 nov och utdelning fredag ca 2 veckor efteråt.

I redaktionen:
Sven Persson, tel. 070-691 53 96, E-post **persson.sven@telia.com**

Elaine Blomqvist, tel. 0920-310 52, E-post **smejob45@lulea.st**

Karolina Svärd, tel. 0920-312 13, E-post **svrd.karolina@gmail.com**

Krister Öhman, tel. 070-635 67 74, E-post **krister@krivision.se**

Ersnäsbladet finns att läsa/hämta från byns hemsida **www.ersnas.se** Där finns även tidigare nummer.

Fult och vackert

"Skönheten sitter i betraktarens ögon". Så formulerar sig vårt blivande kommunalråd Lenita Ericson i debatten om Luleå. Är det verkligen så? I sådant fall skulle vi helt sakna en någorlunda gemensam uppfattning om vad som är fult och vad som är vackert. Det normala är att vi föredrar det vackra framför det fula.

Säkert har många läsare hört talas om begreppet "det gyllene snittet". Det handlar om att ett föremåls längd och bredd ska i ett visst förhållande till varandra. Kanske detta har med vårt balanssinne att göra. Vi möter denna balans varje dag i våra liv eftersom det gyllene snittet gäller exempelvis betalkortet, svenska flaggan och skrivarket A 4.

Två bilder, hämtade från vår egen by, får illustrera mina tankar kring orden "fult och vackert". Jag är övertygad om att få läsare skulle föredra att kasta om rubriceringarna av de två fotona. Det är lätt att enas om att det förfallna f d bönhuset (som används som lagerlokal av Antnäs Möbler) inte förhöjer skönheten. Motsatsen gäller Soldattorpet.

Det ovårdade är för flertalet ett kännetecken för vad som är fult. Ett så solklart kännemärke är det svårare att hitta då det gäller det vackra. Smaken är kluven och mycket individuell. Vi påverkas också starkt av trender. Ett sådant exempel är valet av färg på våra hus. Visst är falurött vanligast. Men nya varianter dyker upp. En intressant fråga är hur trender uppkommer. Den rika floran av (trendiga) tidskrifter är säkerligen en av förklaringarna. Arkitekters behov av att alltid komma med något nytt kan vara en annan förklaring.

Men som sagt, smaken är i högsta grad individuell och därför ett knepigt ämne för en faktabaserad diskussion.

Ersnäsbladet vill mycket gärna ha en kommunikation med sina läsare. Eftersom uppfattningar om vad som är "fult och vackert" är så många, kan det vara ett ämne för vår insändarspalt (se notis i föregående nr).

Sven Persson

Är du den du vill vara?

Inuti varje människa finns en hel uppsättning med känslor, beteenden och vanor – de utgör vem vi är. Dessa har vi tagit till oss under vår barndom, från föräldrar, syskon, kompisar, lärare, kompisars föräldrar och andra personer vi träffar. Vem vi är beror alltså på vad vi varit med om, vad vi har lärt oss och hur omgivningen är.

Men, det finns ett bästföredatum när vi inte längre kan anklaga vår uppväxt för vem vi är (Tack J K Rowling för den!). Till sist blir det dags att välja vem vi är. I varje situation finns det en uppsättning olika tankar, känslor och handlingar vi kan välja, och vilka vi väljer kommer på sikt att bestämma vem vi är.

Om jag väljer att agera självviskt kommer jag att bli självisk och tycka att mina behov är viktigast. Men om jag väljer att tänka på andra också, inte bara, men också, så kommer jag att utveckla min empati. Väljer jag att vara ärlig istället för att ljuga kommer jag att uppfatta mig själv som en ärlig och rak människa och jag kommer då att respektera mig själv.

Så i varje situation kan man välja vem man ska vara – och då kommer man också att bli sådan. Och vårt mål måste ju vara att försöka bli den bästa möjliga versionen av oss själva (Tack, Oprah Winfrey!).

När du väljer det positiva alternativet, ärlighet, omtanke, medkänsla och så vidare så kommer det att speglas tillbaka mot dig och du kommer att ta emot ärlighet, omtanke och medkänsla från andra. Och dessutom, och det är det viktigaste av allt, du kommer att tycka om dig själv och vara stolt över dig själv.

Emma Öhman, Jokkmokk

Om du vill läsa mera, surfa till: ohmanemma.blogg.se

Trump har alla bokstäver...
utom I och Q

Ronny Eriksson på
Kulturens Hus den 2018-01-04

Kvartalsbilden

Ralph Lundstengården, Logen, 2017-12-08 kl. 18.

Foto Elaine Blomqvist

En ny hemvist

Vad har Ryssland, Norge, Finland, Tyskland, Spanien, Syrien, Israel och Filipinerna gemensamt? Jo, Ersnäsbladet har berättat om nya ersnäsbor som kommer från dessa länder. Denna serie artiklar är ett gott bevis för hur vår värld förändras, hur gränser överskrids, hur världen krymper.

Nu har turen kommit till Ibrahim Mohamad Musa, 33 år gammal. Ersnäsbladet träffar Ibrahim för ett samtal.

Ersnäsbladet (**EB)**: Du kommer från Eritrea, ett av FN:s 193 medlemsländer. Var ligger det?
Ibrahim (**IMS**): Kanske Etiopien är mer känt. Eritrea gränsar till det landet. Det blev självständigt så sent som 1991. Alltsedan dess har det styrts av en diktator, Isaias Afewerki. Tyvärr!

EB: Tyvärr??
IMS: Den främsta anledningen till att Du och jag sitter här och pratar med varandra är att Sverige är en demokrati. Här råder frihet. Och här har alla medborgare vissa garanterade rättigheter. Och naturligtvis skyldigheter.

EB: Hur kommer det sig att Du hamnade i Ersnäs?
IMS: En lång resa som började med att jag 2009 lämnade mitt hemland och begav mig av till Etiopien. Därifrån till Sudan och så småningom till Libyen 2014. Ett år senare över Medelhavet till Italien och Tyskland. Till Sverige kom jag i september 2015. Efter att ha registrerat mig hos Migrationsmyndigheten i Märsta utanför Stockholm fortsatte färden till Haparanda.

EB: Varför just Sverige och nu Ersnäs?
IMS: Jag hade sedan tidigare en del kunskaper om Sverige eftersom jag har en syster som bor i Älvsbyn sedan drygt 20 år tillbaka. Sedan min asylansökan prövats och jag fått mitt

uppehållstillstånd hänvisades jag till Luleå. Kommunen ordnade en bostad åt mig här i Ersnäs och här har jag bott i drygt ett år.

EB: Och hur ser livet ut för tillfället?
IMS: Jag fick ganska snart ett jobb på restaurangen i Kulturens Hus. Där jobbar jag halvtid och den andra halvan handlar om SFI (svenska för invandrare). Det gäller att förbättra min svenska. (Hela intervjun sker på svenska. Red:s anm)
EB: Och jobbet?
IMS: Jag trivs alldeles utmärkt där. Alla är så hyggliga – tjejer och killar. Vi skämtar och har det trevligt tillsammans. En fin arbetsmiljö.

EB: Och Ersnäs?
IMS: Jag tycker om den här miljön. Närheten till folk. Jag har fått så god hjälp av flera ersnäsbor för att komma igång med mitt nya liv.

EB: Några nackdelar?
IMS: (Efter en del funderande). Det är vissa tider lite glest mellan bussarna till och från stan.

EB: Vilken är Din hetaste önskan?
IMS: Att ta körkort. Och att min fru i Sudan ska få möjlighet att komma hit. EB och Ibrahim säger ”hej då” till varandra. Ibrahim skulle kort efter vår träff resa till Sudan för att där träffa sin mor och sin fru. I början av februari kommer han att på nytt vandra på nordsvenska vägar.

Sven Persson

Julstämning på Torget

Julgranen har spridit sitt ljussken på Torget.

Ett Tack till Julgransuppsättarna, och till Marjatta Samuelsson som skänkte granen.

En önskan om en god fortsättning på 2018 vill vi från Ersnäs Byaförening och Ersnäs Hembygdsförening skicka till alla er bybor!

Efteråt

Tack till Hans Blomqvist och Hans Sundén som har dansat ut julen på Torget och kört bort granen.

Kaffe

Om bruket av caffe i Nederluleå socken, nedtecknat 1852:

”Däremot har förbrukningen av Caffe såsom benämdt är, under den sednare tiden tilltagit med en förvånande hastighet. Ifrån det att Caffet för 20 år sedan ansågs såsom en raritet, som endast wankades vid högtidliga tillfällen, har numera dena dryck blifwit så allmän att Caffepannan utgör ett nödvändigt husgeråd öfwer alt. Intet hus, ingen koja finnes der ej caffe dagligen förtäres och mången, i synnerhet bland qvinnfolken, försakar allt annat, till och med det nödvändigaste, hellre än denna älsklingsdryck..”

Källa: Mat och människor, utgiven av Friluftsmuséet Hägnan.

Allt tycks enklare på avstånd. Detaljer och brister suddas ut.

Som när man utifrån betraktar någon annans liv och inbillar sig att det är mindre komplicerat än ens eget.

Anne Swärd

Saker jag tänker på när jag tänker på Ersnäs

Storspovarna. När de samlades på fälten utanför vårt hus utbrast mamma lyckligt ”Lyssna, storspovarna är här!” Det var speciellt att se deras långa näbbar i morgondimman där ute på åkern. Den drillande sången väckte bubblande vårkänslor i bröstet. Storspovarna var som ett löfte om en ny tid. Tjälen i marken släppte och det gick snart att cykla. Dagarna blev längre och längre.

Svedjan. Att gå runt Svedjan var en vanlig kvällsaktivitet hemma, oavsett tid på året. Jag minns det som att jag ofta var påpälsad. Stjärnorna lyste upp vägen där det var långt mellan gatlyktorna. Snön knastrade under skorna. I övrigt var det tyst, så när som någon skällande hund. Ibland, när det var riktigt kallt, kunde norrskenet explodera över himlen.

Elljusspåret. Det spelade ingen roll att det var för väder, efter maten tog vi spåret över fältet upp till röda kuren. Två gånger i veckan var det dags för ”Skidkul”. Jag vet inte hur många varv jag åkt runt elljusspåret i Ersnäs, troligen hundratals. Kan fortfarande se varenda sväng och backe framför mig. Jag blev aldrig något skidess, men kroppsminnet finns där. Blir fortfarande helt lycklig när jag får knäppa på mig ett par längdskidor.

Midnattssolen. Skolavslutning i nian. Festen ägde rum på en strand i Vallen. Jag kommer inte ihåg så mycket av tillställningen, mer än att den inkluderade alkohol och dramatiska utspel. Det jag minns mest är ljuset. Hur vi cyklade hem mitt i natten genom Svartskatan i strålande solsken. Hur allt var stilla, men ändå upplyst, och hur fåglarna sjöng.

Affären. Den kallades först Idas affär, sedan blev det Sivs. Jag minns butiken, hyllornas placering, och hur allt från väder till lokalt skvaller ventilerades i kön till kassan. Men framförallt kommer jag ihåg betalningssystemet. Hur jag som barn kunde komma med en glass och säga ”skriv upp det i boken” varpå inköpet registrerades med blyertspenna. Affären var ett slags nav i byn och böckerna en kredittjänst för byborna. Fast ändå så långt från dagens anonyma ICA-kort.

Teaterföreningen. Det går inte riktigt att skriva om minnet av Ersnäs utan att nämna amatörteaterföreningen. Jag tillbringade en stor del av min tonårstid på revypremiärer, repetitioner för folklustspel och teaterresor. Det var på många sätt en studie i vuxenliv. Men nu i efterhand är jag mest fascinerad av drivkraften. Hur så många Ersnäsbor, med skilda bakgrunder, gick samman. Hur vi stängde av tv:n och ägnade otaliga vardagskvällar och helger till att skapa något tillsammans.

Ida Måwe

Ida Måwe tillbringade större delen av sin uppväxt i Ersnäs. Åren 1978 till 1997 hade hon sin hemvist på Ostibyvägen.

Vi har tillräckligt med människor som talar om hur det är - nu behöver vi några som kan säga hur det skulle kunna vara

Robert Orben

Våra skolor hävdar sig

Lärarnas Riksförbund har nyligen publicerat en undersökning om kvaliteten i våra skolor. Kommunerna rangordnas utifrån en rad kriterier. Vårt län ligger bra till. Våra fem bästa kommuner hamnar på följande platser i denna rangordning av landets 290 kommuner:

6. Piteå
14. Boden
17. Övertorneå
25. Arjeplog
37. Luleå

Bara två kommuner av Luleås storlek är i det här sammanhanget bättre nämligen småländska Jönköping och Kalmar. Stockholm hamnar på plats nummer 130.

Såvitt man bor i en by måste man bry sig.

Sara Lidman

En undran

Hästdragna fortskaffningsmedel - slädar, trillor och liknande - tillhör numera bara turistattraktionerna. Men sparken, den ser vi då och då här i Ersnäs.

Jag tillhör samfundet ”Sparkens Vänner”. I den egenskapen har jag emellertid inte alltid gudarna med mig som i det här fallet utgörs av Trafikverket. Hittills denna vintersäsong har sandbilarna besökt byns vägar vid sju tillfällen om jag räknar rätt. Vid två tillfällen har det verkligen varit halt. Vid övriga tillfällen har sandningen enbart inneburit ett slöseri med Trafikverkets budgetmedel.

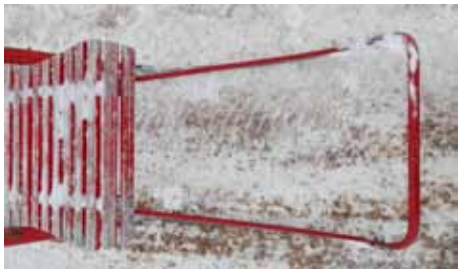

För vilka sandas det på byns vägar? Är det för bilisten med sina fyra dubbade däck och med hastigheten 30 km/timmen eller är det för fotgängaren? Gäller det senare alternativet, får vandraren hålla till mitt på vägen vilket kanske inte är meningen. Sandningen är i alla fall inte till för den som gillar att åka spark.

Jag har naturligtvis varit i kontakt med Trafikverket och presenterar nedan deras E-postsvar:

”Halkbekämpning ska utföras vid friktionstal 0,25 eller lägre. Friktionstal är friktionskraften mellan ett referensdäck och vägbanan dividerat med aktuell referenshjullast (se Vägverkets publikation 2002:149, Friktionsmätning av vinterväglag MTB 110:2000). För ytor som är för små för mätning enligt metodbeskrivningen bedöms friktionen utifrån mätbara ytor med motsvarande friktion.”

Jag uppskattar Trafikverket för det utförliga svaret trots att jag har svårt att fatta innebörden. Oavsett mätmetod hävdar jag att Trafikverket skulle kunna vara mer återhållsam med sina insatser på sandningsområdet.

Nu kan det mycket väl vara så att jag i den här frågan tillhör en mycket oansenlig minoritet här i byn och i en demokrati är det majoriteten som styr.

Bästa läsare: Kom gärna med kommentarer!

Sven Persson

Ren Assistans AB.

Hur det började

Ibland händer det stora saker när människor möts av en eller annan anledning. När Robert Romanowski började arbeta som personlig assistent hos Lars Gustafsson under ett sommarvikariat 2015 kom bägge två fram till att de ville skapa något bättre än vad de etablerade assistansbolagen kunde erbjuda för att komma ifrån långa beslutsvägar och byråkrati. Här formades grunden till Ren Assistans. 1:a april 2017 drog företaget igång och Lars blev företagets första kund. 10 oktober 2017 blev det ett aktiebolag. Det funkar bra hävdar bägge två! Namnet syftar både på deras strävan efter att vara ett ”reko” alternativ i branschen, men är också en anspelning på det norrländska

Lars har själv erfarenhet av vad personlig assistans innebär sedan han skadade sig 1997, och Robert har jobbat som personlig assistent sedan 2005. Utifrån sina upplevelser av att vara på ”bägge sidor” fanns ett bra utgångsläge. Endast erfarenhet räcker dock inte; på vägen mot eget företagande har de fått sätta sig in i så väl löneadministration, lagrum, etik och bemötande. Deras verksamhet har också godkännande från IVO (Inspektionen för vård och omsorg). I dagsläget har de 3 kunder och cirka 15 anställda, vikarier inkluderade. Förhoppningen är att öka kundantalet under 2018. Företaget är starkt lokalt förankrat och har intentionen att värna om det som är tryggt och nära, och där både kund och anställd känner sig sedda.

Delade upplevelser och aktiviteter

Det är en dynamisk bransch där både antal kunder och behov hos kunderna snabbt kan förändras. Yrket kräver att den som jobbar som assistent både är flexibel och lyhörd, men också att hitta bra matchningar mellan kund och assistent menar Lars och Robert. För att uppnå detta görs noggranna anställningsintervjuer. Kunden har oftast en omgivning med anhöriga att samspela med säger Robert. Att vara personlig assistent åt någon kan också innebära delade nya intressen, utmaningar och miljöer genom de aktiviteter man gör tillsammans.

Lars och Robert

För att öka aktivitet och skapa möten genom delade upplevelser för sina kunder och anställda kommer Ren Assistans att erbjuda olika temakvällar som exempelvis odling och utflykter till Lars jaktkoja. Mer information om detta samt om företaget finns på hemsidan (www.renassistans.se). Hemsidans fina fotografier är tagna av Robert som länge jobbat med foto och filmdokumentärer. Vid flytten hit upp från Stockholm blev han fascinerad över hur vackert det var i omgivningarna, något som han fångat på bild. Detta har resulterat i en fotokalender. Varje månad representeras av en säsongsaktuell bild (som även fotograferats samma månad som den representerar). Förutom regelrätta flaggdagar är den uppdaterad med internationella dagar. Kalendern har gått att köpa på den årliga julmarknaden i byn och via Facebook, och den har varit populär.

Lars har ett stort hjärta för Ersnäs IF

Men det går inte att skriva om Lars Gustafsson utan att också nämna hans stora engagemang för Ersnäs IF! Innan sin skada var han både fotbollsspelare och assisterande tränare. Nu är han bland annat materialare, styrelsemedlem, håller ett vakande öga på träningarna och har sällan missat lagets matcher. Det blir spännande att se om Ersnäs IF blir kvar i division 4 denna säsong. Ren Assistans ställde även upp i den årliga Nederluleåstafetten 2017 med en hedrande insats.

Ersnäsbladet vill avsluta texten med Roberts ord: när man hittar rätt mellan kund/brukare och personlig assistent så är det inte längre ett vanligt jobb, utan det övergår till en vänskap. Stort lycka till 2018 både med företaget och idrottsprestationerna önskar Ersnäsbladet!

Din hjälpande hand i vardagen
Ren assistans

Nyhet

I år – 2018 – kan vi hålla reda på dagarna med hjälp av en almanacka med ersnäsmotiv. Robert Romanowski (se artikel ovan) är fotograf och initiativtagare. Almanackan kostar 120 kronor och beställs genom att ringa Robert på nummer 070-42 08 390.

Årets insats

Vi lever i olika sociala och geografiska miljöer. Detta gäller redan inom en och samma kommun.

Vi är 600 personer som valt Ersnäs som vår närmiljö. Det finns flera orsaker till ett sådant val. En som säkerligen återkommer hos många av oss är den lilla skala en by som Ersnäs erbjuder. Vidare den omgivande naturen, de små vägarna, närheten mellan byborna, aktiviteter som för människor samman för att inte tala om det Du just nu håller i handen nämligen Ersnäsbladet.

I byn finns föreningar som är aktiva inom olika områden. 2009 beslöt tre av dessa att samarbeta om en gemensam årsavgift. Dessa tre är Ersnäs Byaförening, Ersnäs Hembygdsförening och Ersnäs Idrottsförening.

Ersnäs

Denna årsavgift, som bl.a. finansierar Ersnäsbladet, är 200 kronor för familj, 125 kronor för ensamstående. Beloppet sätts in på bankgirokonto 5970-5996 (Ersnäs IF som sedan fördelar de influtna medlen på de tre föreningarna i lika potter). Även om de flesta använder internet för betalningar, bifogar vi ändå även detta år ett inbetalningskort som en påminnelse.

Och!! Du, som betalar, deltar kostnadsfritt i en utlottning av tolv fina vinster på Ersnäsdagen i juli.

Nyinflyttade

På Zackes väg 2 bor sedan slutet av december 2017 Anna Thurfjell med dottern Lilli-Mai. Tidigare bodde de ute i Vallen, numera har Lilli-Mai nära till skola och kompisar och pendlingen blir smidigare för Anna som är kommunikatör på Norrbottensteatern.

Hundarna Kalle och Penny som ståtar på fotografiet bor också på samma adress. Hörs det dovt skall ute på byn är det troligen Kalle som är ute med sin ägare på promenad. Ersnäsbladet hälsar dem välkomna till byn och föreningslivet.

I skolans värld

Pojkar presterar sämre resultat än flickor i skolan. Ca 25 % av pojkarna har inte godkänt slutbetyg från gymnasiet.

I en PISA-studie som presenterades december 2010 visade det sig att skillnaden i Sverige mellan könen är betydligt större än OECD-genomsnittet. Nästan en fjärdedel av pojkarna som deltog i testet 2009 nådde inte nivån, som enligt Skolverkets definition är nödvändig för att kunna tillgodogöra sig annan kunskap.

DEJA (Delegationen för jämställdhet i skolan) har sammanställt olika forskningsresultat om detta:

Flickor har ett effektivare arbetssätt, de lägger ner mera tid och engagemang i skolarbetet. De har också ett annorlunda förhållningssätt till skolan. Pojkarnas underprestation är inte unikt för Sverige, så förhållandena i den svenska skolan är inte orsaken. Man har också kommit fram till att skillnaderna inte beror på begåvningsfaktorer.

Förmågan till koncentration och uppmärksamhet utvecklas tidigare hos flickor. De har också en tidigare språkmognad än pojkar. Om skolan tidigt introducerar moment som kräver hög grad av självständigt arbete, så gynnas de barn som är tidigt mogna i koncentration och uppmärksamhet. Därmed gynnas flickornas anpassning. Likaså gynnas barn som får stöd hemifrån.

Man har konstaterat att en viktig parameter för att lyckas bra i skolarbetet är att ha god läsförståelse. Pojkar har alltid läst mindre än flickor, och deras språkmognad är senare. Därför är läsning och skrivning exempel på ett område som kräver särskilt fokus på pojkar, så att de inte kommer efter. De går annars miste om de verktyg som behövs för att kunna arbeta individuellt.

I Hortlax skola driver man projektet ”Pappa barn läser”. Det startade våren 2015. Lärarna uppfattade en antiläskultur bland pojkarna. Pojkarna såg inte poängen med att läsa och diskutera böcker. De kände att de inte kunde läsa. Läsförståelsetest visade att många pojkar hade en sämre läsförståelse. Man insåg att eleverna bör ha läsande förebilder, pojkar har få sådana förebilder.

Projektet går ut på att eleverna i åk 7 läser en bok hemma med sin pappa och sedan diskuteras boken i skolan. Lärarna ska fokusera på att skapa lust för att läsa, inte nödvändigtvis kolla om eleven verkligen läst boken. Eleverna fick även läsa och prata om brev från författaren till boken man just läst.

Projektet har varit lyckat, eleverna har tyckt att det var fina stunder tillsammans med sin pappa. Det har blivit en attitydförändring till läsande, det blir mindre protester numera från eleverna. Och läsförståelsen har ökat. Därmed har pojkarna fått fler kunskaper som hjälper dem att ta emot ännu mera kunskap.

Redaktionen tänker

Avgörande årtal som format Sverige. Redaktionen har olika infallsvinklar som framgår av denna sammanställning. (Fortsättning från sidan 3.)

Redaktionsmedlem 1
1919 Riksdagen beslutar om kvinnlig rösträtt
1958 Kvinnor tillåts att bli präster
1975 Rätt till abort
1976 MBL-lagen
2010 Könsneutral värnplikt

Redaktionsmedlem 2
1477 Uppsala universitet grundas
1827 Laga skifte
1842 Folkskolestadgan – obligatorisk skolgång
1919 Riksdagen beslutar om kvinnlig rösträtt
1986 Mordet på statsminister Palme

Redaktionsmedlem 3
1523 Gustav Vasa skapar nationalstaten Sverige
1658 Freden i Roskilde. Danmark tvingas avstå Skåne, Blekinge, Halland och Bohuslän till Sverige
1766 Riksdagen beslutar om tryckfrihetsförordningen, världens första
1905 Unionen med Norge upplöses på fredlig väg
1919 Riksdagen beslutar om kvinnlig rösträtt

Som sagt, uppfattningarna går isär redan inom redaktionen. Intressant, eller hur? Men på en punkt är redaktionen överens: beslutet 1919 om att göra kvinnan till en fullvärdig samhällsmedborgare.

A propos våld

Förnuftet säger att vi löser våra motsättningar genom resonemang och inte med våld. Första strofen i Esaias Tegnérs dikt ”Det eviga” avslutas med dessa två rader:

Vad våldet må skapa är vanskligt och kort,
det dör som en stormvind i öknen bort.

Nog önskar väl alla att Tegnér har rätt. Men när Sverige 1658 berövade grannen Danmark fyra landskap blev det våldet bestående. Lyckligtvis förändrades vår nations beteende. Vårt land mognade. 247 år senare lät vi förnuftet tala. Ingen droppe blod spilldes då unionen med Norge upplöstes.